

Salon kaupunki

**Talousarvion laadintaohjeet
vuodelle 2026**

Sisällysluettelo

1.	Strategiset lähtökohdat	3
2.	Talousarvion ja taloussuunnitelman lähtökohdat	3
3.	Talousarviokehys	3
3.1	Toimintatuotot	3
3.2	Toimintakulut	4
3.3	Määrärahojen esittämistarkkuus	4
3.4	Henkilöstökulut	4
3.5	Liikelaitos	4
3.6	Lainanotto	4
3.7	Verorahoitus ja valtionosuudet	4
4.	Talousarvion sitovuus	5
5.	Budjetointiohjelma	5
6.	Keskitetysti tehtävät talousarvion osat	5
7.	Talousarvioesityksen perustelut	6
7.1	Taloussuunnitelma 2026 - 2028	6
7.2	Talousarvioesityksen laadintapohjat ja malli	6
7.3	Riskienhallintasuunnitelmat	6
7.4	Henkilöstösuunnittelu	6
7.5	Investoinnit	7
8.	Talousarvioprosessin aikataulu	8
9.	Liitteet	9
9.1	Kaupunkitasoinen talousarviokehys ja suunnitelmavuodet	9
9.2	Toimielinkohtainen talousarviokehys	10

1. Strategiset lähtökohdat

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 12.12.2022 § 106 Salon kaupunkistrategian 2030 "Avaimet kaikkiin oviin". Vuoden 2026 talousarvio ja vuosien 2025-2027 taloussuunnitelmavuosien strategiset linjaukset perustuvat valtuuston hyväksymään kaupunkistrategiaan.

Salon kaupungin visio 2030

Salo – kestävä menestyksen koti.

Salon kaupungin arvot

Oikeudenmukaisuus, Rohkeus, Vastuullisuus, Ystävällisyys.

Salon kaupungin päämäärät

Elinvoimainen Salo, Hyvinvoiva Salo, Kestävän talouden Salo.

Kaupunkistrategiaa päivitetään tavoitteiden, mittareiden ja toimenpiteiden osalta syksyn 2025 aikana.

2. Talousarvion ja taloussuunnitelman lähtökohdat

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on hyväksyttävä talousarvion yhteydessä kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma, jonka ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Talousarvion määrärahat ja tuloarviot budjetoidaan bruttomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Talousarvion yhteydessä kaupunginvaltuusto hyväksyy myös kuntalain edellyttämät konsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

3. Talousarviokehys

Alustava kaupunkitasoinen sekä toimielinکوhtaіset tuloslaskelmakehykset vuodelle 2026 ovat talousohjeen liitteenä. Lopullinen talousarviokehys vuodelle 2026 hyväksytään syyskuussa (viikko 37).

3.1 Toimintatuotot

Toimialojen tulee käydä maksut ja taksat huolella läpi ja tehdä niihin mahdolliset lakisääteiset, toiminnalliset ja muut tarkistukset. Kaupunkitasolla alustava talousarviokehys on laadittu siten, että vuokratuotoissa on huomioitu hyvinvointialueelle vuokrattujen kiinteistöjen vuokratuottojen poistuminen tämän hetken arvioiden perusteella. Sote-uudistuksen yhteydessä hyvinvointialueiden tuli vuokrata sote-kiinteistöt vähintään kolmeksi vuodeksi ja vuodesta 2026 alkaen vuokrasopimukset voidaan irtisanoa. Mikäli vuokrausta edelleen jatketaan, pitää kuntien yhtiöittää omistukseensa jääneet sote-kiinteistöt. Muutoin kaupunkitasoinen talousarviokehys on laadittu niin, että toimintatuotot (pl. avustukset) kasvavat 3 prosenttia vuoden 2025 talousarvion tasosta.

3.2 Toimintakulut

Toimintakulujen osalta kaupunkitasoinen alustava talousarviokehys on laadittu siten, että toimintakulut kokonaisuudessaan hieman nousevat vuoden 2025 talousarvion tasosta. Henkilöstökulujen korotukseksi on arvioitu 2,0 prosenttia ja muiden toimintakulujen (pl. avustukset ja muut toimintakulut) korotukseksi on arvioitu 1,0 prosentti. Kehyksessä on toimintakulujen osalta huomioitu hyvinvointialueelle vuokrattuihin kiinteistöihin liittyvien kustannusten poistumisen aiheuttamat vaikutukset tämän hetken arvion perusteella.

3.3 Määrärahojen esittämistarkkuus

Määrärahat esitetään 10 euron tarkkuudella.

3.4 Henkilöstökulut

Kunta-alan virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 29.2.2028 saakka. Vuoden 2026 sopimuskorotukset ovat 1.8.2026 alkaen: yleiskorotus 2,27 prosenttia kaikilla sopimusaloilla. Lisäksi 1.10.2026 paikallinen järjestelyerä kaikilla sopimusaloilla 0,2 prosenttia ja kehittämiserä (paikallinen) 0,4 prosenttia.

Vakinaisen henkilöstön palkkamäärärahojen budjetointi

Vakinaisen henkilöstön palkkatiedot korotuksineen tullaan lisäämään talouspalveluista keskitetysti. Henkilöstökulut tallennetaan budjetointiohjelmaan talousarvion 2025 palkkarakenteen mukaisesti. Yksiköiden tulee tarkastaa tietojen oikeellisuus. Mahdollisten perustettavaksi esitettävien uusien vakituisten tehtävien määrärahat talletetaan keskitetysti. Uusien esitysten osalta tallennus tehdään keskitetysti talouspalveluissa henkilöstösuunnitelmassa esitettyjen tietojen mukaisesti.

Määräaikaisten ja sijaisten palkkamäärärahojen budjetointi

Yksiköiden tulee budjetoida määräaikaisten ja sijaisten palkkamäärärahat. Uudet määräaikaiset tehtävät tulee esittää henkilöstösuunnitelmassa. Mikäli määräaikaiseen tehtävään on aiemmin saatu täyttölupa ja määrärahat tehtävään ovat talousarviossa, määräaikaista tehtävää ei esitetä uudelleen henkilöstösuunnitelmassa.

Kohdassa "Henkilöstösuunnittelu" on yksityiskohtainen ohjeistus uusien tehtävien perustamisesta.

3.5 Liikelaitos

Peruseriaatteena on, että kaupungin liiketoiminnasta aiheutuvat kulut peritään kuluttajamaksuilla kuitenkin siten, että taksat eivät merkittävästi poikkea valtakunnan keskitasosta. Kaupungin tuotto-odotus sijoitetulle pääomalle on 4 prosenttia liikelaitos Salon veden osalta.

3.6 Lainanotto

Uutta lainaa otetaan vain maksuvalmiuden niin vaatiessa. Rahoituskuluissa on huomioitu mahdollinen lainatason nousu.

Talousarvion yhteydessä käsitellään investointisuunnitelma. Tasapainoisessa taloustilanteessa investointien omarahoitus on lähellä 100 prosenttia.

3.7 Verorahoitus ja valtionosuudet

Kunnallisvero on arvioitu 8,1 prosentin pohjalta.

Kiinteistövero

- Yleinen kiinteistöveroprosentti 0,93
- vakinaisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 0,55
- muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,30
- rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti 3,0
- voimalaitosten kiinteistöveroprosentti 2,5
- yleisen maapohjan kiinteistöveroprosentti 1,3

Verotulot on arvioitu Kuntaliiton viimeisimmän ennusteen mukaisesti. Kuntaliiton toukokuussa julkaistu verotuloennuste on tällä hetkellä 119,1 miljoonaa euroa vuodelle 2026. Verotuloennusteet ovat tässä vaiheessa vielä epävarmoja ja niitä päivitetään seuraavan kerran elo-syyskuussa.

Kuntaliitto on arvioinut alustavasti valtionosuuden suuruuden kunnittain vuodelle 2026. Ennusteet tarkentuvat vielä syksyllä 2025. Kuntaliiton kesäkuussa tekemän vuoden 2026 ennakkolliseen laskelmaan perustuen Salon kaupungin valtionosuudet tulevat olemaan yhteensä noin 33,4 miljoonaa euroa. Kuntaliitto käyttää laskelmassaan Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuuden osalta kuluvan vuoden tietoja ja lopulliset tiedot Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuden osalta saadaan vasta loppuvuodesta. Sivistyspalveluiden tekemän arvion mukaan Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus tulee muuttumaan vuonna 2026. Talousarviokehityksessä on varovaisuuden periaatteella huomioitu Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuden mahdollinen muutos tämän hetkisten arvioiden perusteella. Tämä muutos huomioon otettuna valtionosuudet tulisivat olemaan yhteensä noin 32,7 miljoonaa euroa.

4. Talousarvion sitovuus

Talousarviota ja sen määräyksiä on noudatettava toiminnassa. Tilivelvolliset vastaavat vastuualueidensa taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta.

Vuoden 2026 talousarvio on nettositova lautakuntatasolla eli lautakuntien toimintakate on valtuuston nähden sitova. Talousarvion sitovuus valtuustoon nähden koskee vain ulkoisia menoja ja tuloja.

Budjetointiohjelmaan talletetaan toimielimiä sitova talousarviokehys. Kehyksen sisällä tililajikohtaisia muutoksia luonnollisesti tulee, koska määrärahat tulee kohdentaa oikein palvelualueiden sisällä.

Valtuustoa sitovien määrärahojen tarkempi käyttötarkoitus hyväksytään käyttösuunnitelmissa. Tavoitteena on parantaa valtuuston edellytyksiä ohjata yksilöidymmin kaupungin toimintaa ja taloutta sekä valvoa talousarvion määrärahojen toteutumista.

5. Budjetointiohjelma

Budjetointi tehdään RD Budjetointiohjelmalla. Talousarviopohja rakennetaan nykyistä tilirakennepohjaa hyväksi käyttäen. Palvelualueiden tulee ilmoittaa mahdolliset muutokset tilikartan rakenteeseen (kustannuspaikat, toiminnot, tms) talouspalveluihin heti talousarviovalmistelun alkaessa.

Vertailutiedoiksi ohjelmaan siirretään vuoden 2025 talousarvioluvut. Myös investointisuunnitelma laaditaan RD Budjetointiohjelmalla. Budjetin raportit ovat luettavissa UDP raportointiohjelmalla (Huom! UDP-ohjelmaan kirjaudutaan eri tunnuksilla kuin RD Budjetointiohjelmaan).

Talouspalvelut antavat tukea ohjelman käyttöön, yhteyttä voi ottaa oman toimialan taloussuunnittelijaan tai sähköpostitse osoitteeseen taloussuunnittelu@salo.fi.

6. Keskitetysti tehtävät talousarvion osat

Talouspalvelut tallentaa talousarvion 2026 pohjatiedoksi vuoden 2025 talousarvioluvut sekä vakinaisen henkilöstön palkat.

Henkilöstömenot tallennetaan budjetointiohjelmaan talousarvion 2025 palkkarakenteen mukaisesti palkkorotukset ja järjestelyerät huomioiden. Toimialojen tulee tarkastaa budjetointiohjelmaan viedyt tiedot, jotta ne vastaavat todellista tilannetta. Myös uusien tehtävien palkat tulee huomioida talousarviossa. Muun kuin vakinaisen henkilökunnan palkat ja palkkiot budjetoidaan toimialoilla. Henkilösivukuluina käytetään valmisteluvaiheessa vuoden 2025 talousarvion laadinnassa käytettyjä oletuksia ja niitä päivitetään tarvittaessa talousarvioprosessin aikana.

Talouspalvelut tallentaa keskitetysti budjetointiohjelmaan kaikki sisäiset menot ja tulot sekä Kevan tasausmaksun. Kunnat ja hyvinvointialueet ovat maksaneet tasausmaksua vuoden 2023 alusta alkaen, kun eläkemenooperusteinen maksu poistui. Sisäisten erien laskennasta vastaa talouspalvelut. Työterveyshuollon määrärahat varataan keskitetysti henkilöstöpalveluiden talousarvioon eikä niitä tule sisällyttää toimialojen talousarvioesityksiin.

Keskitettyistä toimenpiteistä huolimatta **toimialat ovat vastuussa budjetin luvuista ja toimialojen tulee tarkistaa ne huolellisesti.**

7. Talousarvioesityksen perustelut

7.1 Taloussuunnitelma 2026 - 2028

Kuntalain mukaan valtuuston on hyväksyttävä talousarvion yhteydessä kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma, jonka ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. Käyttötalouden taloussuunnitelma tehdään kolmeksi vuodeksi ja investointisuunnitelma viideksi vuodeksi.

Vuosien 2026–2028 taloussuunnitelman rakenne on samanlainen kuin talousarvionkin rakenne ja se sisällytetään samaan julkaisuun kuin vuoden 2026 talousarvio.

7.2 Talousarvioesityksen laadintapohjat ja malli

Toimialat esittävät valtuustolle toimialan ja palvelun keskeiset painopistealueet, joiden tulee tukea kaupunkistrategian päämäärien elinvoimainen Salo, hyvinvoiva Salo ja kestävä talouden Salo toteuttamista, keskittyttävä palveluiden ydintoimintoihin sekä niiden kehittämiseen.

Talousarvioesitysten laatimiseksi Talouspalvelut on tallentanut talousarvioesitysten laadintapohjat ja taulukkomallit Teamsiin, jonne on avattu yhteinen työtila talousarvion laadintaa varten. Talousarvio -tiimiin on kullekin toimielimelle avattu oma kanava, jonne on tallennettu valmiiksi talousarvioehdotuksen pohjatiedot ja -taulukot täydennettäväksi. Talousarvioehdotukset tulee laatia kyseisiin pohjiin.

Tarkempi talousarvioesityksen 2026 otsikointi ja sekä muut käytännön ohjeet löytyvät Teams -työtilasta.

Talouspalvelut antaa tarvittaessa lisää käyttöoikeuksia Talousarvio -työtilaan sekä tukea materiaalien työssä. Yhteyttä voi ottaa oman toimialan taloussuunnittelijaan tai sähköpostitse osoitteeseen taloussuunnittelu@salo.fi.

7.3 Riskienhallintasuunnitelmat

Palvelualueet ovat aiemmin laatineet omat riskienhallintasuunnitelmansa ja päivittäneet niitä kunakin vuonna talousarvion laadinnan yhteydessä. Riskienhallintasuunnitelmassa määritellään palvelualueen strategiset, toiminnalliset, taloudelliset ja vahinkoriskit. Riskienhallinta on järjestelmällisiä menettelyjä, joiden avulla tunnistetaan ja arvioidaan kaupunkikonsernin toimintaan liittyviä riskejä sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja säännönmukaiseksi raportoimiseksi.

Palvelualueiden tulee talousarvion laadinnan yhteydessä edelleen päivittää ja tehdä tarvittavat muutokset riskienhallintasuunnitelmaansa ja liittää se osaksi talousarvioaineistoa lautakunnassa käsiteltäväksi. Riskienhallintatyöryhmä kokoaa palvelualueiden tiedoista koko kaupunkitasoisen riskienhallintasuunnitelman.

Riskienhallintatyöryhmä on päättänyt 21.10.2024 edelleen kehittää riskienhallintaulukoita seuraavissa muutoksilla. Huomioithan nämä taulukoita päivittäessä.

- Riskienhallintataulukko on lisätty sarake ”riskin muutos”. Tarkoitus on taulukkoa päivitettäessä kuvata, onko riski laskenut, ennallaan vai kasvanut siihen viime kertaiseen arvioon nähden.
- Riskin merkittävyys -sarakeeseen tulee taulukkoa täyttäessä merkitä ns. liikennevaloilla näkyviin arvio eli numeerisen arvion lisäksi kuvaus riskin merkittävyydestä värillä punainen, keltainen tai vihreä.

7.4 Henkilöstösuunnittelu

Henkilöstösuunnitelmasta, joka pitää sisällään sekä lisäykset että vähennykset, on tehtävä erillinen, seuraavan ohjeen mukainen perusteltu esitys kaupunginhallitukselle. Henkilöstösuunnitelmassa esitetään

sekä suunnitelmakaudella lakkautettavat tehtävät että mahdolliset lisäykset ja muutoksesta aiheutuva kustannusvaikutus. Määräaikaisista tehtävistä on myös tehtävä esitykset kustannusvaikutuksineen. Monivuotisten hankkeiden projektitehtävät esitetään henkilöstösuunnitelmassa vain kerran.

Talousarviovalmistelun yhteydessä uutta tehtävää koskevaa esitystä valmistelevan esihenkilön tulee selvittää palvelualuejohtajalta palvelualueetta koskevat rekrytoinnin linjaukset. Valmistelijan on huomioitava sopeuttamishjelman tai muun suunnitelman mukaiset mahdolliset muutokset palvelurakenteissa ja rakenteellisten muutosten myötä vapautuva henkilöstö. Lisäksi pitää ottaa huomioon valtuuston asettamat tavoitteet, lakien ja asetusten muutosten aiheuttamat mahdolliset mitoitusmuutokset ja palveluiden kysynnän muutokset. Aina on aidosti pysähdyttävä pohtimaan, voidaanko asiat tehdä uuden tilanteen edessä jotenkin toisin kuin ennen.

Nimikkeen on oltava talousarvioprosessin alusta alkaen oikea ja sama kaikissa eri yhteyksissä. Uutta tehtävää luotaessa on kiinnitettävä huomiota nimikkeen kuvaavuuteen sekä kaupungin nimikkeistöä koskeviin linjauksiin. Lisätietoja saa henkilöstöjohtajalta.

Kaikissa tehtävämuutoksissa on laadittava tehtävän perustietolomake omaan valmisteluaineistoon. Perustietolomakkeen löytää Teams:n talousarvio –työtilasta, henkilöstösuunnittelu kanavasta. Palvelualue vastaa perustietolomakkeen tiedoista. Lomakkeessa on puuttuvien tietojen osalta tiedot niistä henkilöistä, jotka auttavat tarvittaessa. Uutta tehtävää perustettaessa hallintosäännön mukainen perustava toimielin päättää kaikista perustietolomakkeessa olevista tekijöistä. Yksittäistä kohtaa perustietolomakkeesta muuttaessa toimivalta on tarkistettava kulloinkin voimassa olevasta hallintosäännöstä tai sen nojalla tehtävistä delegointipäätöksistä.

Tehtäväkuvaus laaditaan samassa yhteydessä perustietolomakkeen kanssa. Sen laadinnassa on noudatettava annettuja ohjeita ja huolehdittava siitä, että uusi tehtäväkuvaus on linjassa olemassa olevien tehtäväkuvauksen kanssa.

Talousarviossa esitettävän kustannusvaikutuksen on perustuttava perustietolomakkeessa olevaan tehtäväkohtaiseen palkkaan. Kokonaan uuden tehtävän tehtäväkohtaista palkkaa määriteltäessä on aina konsultoitava henkilöstöjohtajaa.

Henkilöstösuunnitteluun liittyvät lomakkeet:

- Palvelussuhteen perustietolomake
- tehtäväkuvauslomake

Kaupunginvaltuuston tekemän talousarvion hyväksymispäätöksen jälkeen

Hallintosäännössä on määrätty, että kaupunginvaltuusto päättää niiden virkojen perustamisesta, lakkauttamisesta ja virkanimikkeen muutoksista, joiden osalta se päättää palvelussuhteeseen ottamisesta ja kaupunginhallitus päättää muiden virkojen perustamisesta, lakkauttamisesta ja virkanimikkeen muutoksista.

Työsopimussuhteisten palvelussuhteiden osalta sama määräys on kirjattu rekrytointiohjeeseen. Viran/työsopimussuhteen perustamispäätöksen valmisteluun liitetään tehtävän perustietolomake, joka on laadittu talousarviokäsittelyn aikana, sekä tehtäväkuvaus. Talousarvion kautta perustettavan viran/työsopimussuhteen voi hallintosäännön mukainen perustava viranomainen päättää kaikista palvelussuhteen ehdoista tehtävän perustamispäätöksen yhteydessä. Tämä poikkeaa talousarviokäsittelyn ulkopuolisesta tehtävän- / viranperustamisen menettelystä.

Henkilöstöpalvelut antaa tarvittaessa tukea henkilöstösuunnitteluun liittyvien materiaalien täytössä.

7.5 Investoinnit

Investointeja ovat talonrakennushankkeet, joiden verottomat kulut ylittävät **50.000 euroa** ja muut hankkeet ja hankinnat, joiden veroton hinta on yli **20.000 euroa**. Tätä pienemmät hankinnat ja irtaimen omaisuuden ostot kuuluvat käyttötalouteen.

Kaikista investointihankkeista on tehtävä erilliset investointisuunnitelmat, josta selviää hankkeen laatu, suunniteltu aloitusajankohta, kesto ja valmistumisajankohta sekä kustannusarvio. Investointien kooditukella on otettava kantaa siihen, onko hanke korvausinvestointi, laajennusinvestointi tai uusinvestointi.

Palvelualueiden tulee ottaa yhteyttä mahdollisten uusien investointien osalta talouspalveluihin heti talousarviovalmistelun alkaessa.

Kaikista investointiohjelmaan esitettävistä [vähintään 200.000 euron] talonrakennushankkeista on ennen ohjelmaan hyväksymistä tehtävä erillinen tarveselvitys. Kaikista talousarvioon esitettävistä [vähintään 200.000 euron] talonrakennushankkeista on oltava laadittuna asianomaisen toimielimen hyväksymä hankesuunnitelma. Vastuu tarveselvityksen ja hankesuunnitelman teettämisestä on asianomaisella palvelualueella ja tilapalvelut antavat tarvittaessa asiantuntija-apua niiden laatimisessa.

Investointisuunnitelman perustelut

Huomiota on kiinnitettävä erityisesti esitettävien investointien ajoitukseen ja kustannusten todenmukaisuuteen. Hankkeiden kokonaiskustannukset on tarkistettava vastaamaan olemassa olevia olosuhteita. Vaikutukset käyttötalouteen (menoihin ja tuloihin) esitetään perusteluissa. Investointisuunnitelman perustelut tulee käydä huolella läpi ja päivittää ajantasaisiksi. Investointien perustelujen tulee olla tiiviitä, informatiivisia sekä esitysasultaan selkeitä.

Palvelualue on vastuussa investointiesityksensä kustannusarvion todenmukaisuudesta. Jos taloussuunnitelmaan jo hyväksytyn investoinnin kustannusarvio osoittautuu liian alhaiseksi, on vaarana hankkeen siirtyminen myöhäisemmille vuosille.

Muut kuin talonrakennuksesta johtuvat investoinnit esitetään joko hankeryhmä- tai hanketasolla. Pääsääntönä on, että kustannukset eritellään hankkeittain.

8. Talousarvioprosessin aikataulu

Talousarvioesitykset tulee jättää kaupunginhallitukselle 3.10.2025, vk 40.

Vuoden 2026 talousarvioprosessin alustava aikataulu

Talousarvio-ohjeet ja alustava talousarviokehys	kesäkuu
Talousarviokehityksen hyväksyminen	syyskuu (vko 37)
Toimielinten talousarviokäsittely	lokakuu (vko 40)
Toimielinten talousarvioneuvottelut	lokakuu (vko 41-42)
Veroprosenttipäätös KV	lokakuu (vko 44)
Kaupunginjohtajan talousarvioesitys	marraskuu (vko 45)
Talousarvion käsittely yhteistoimintaelimessä	marraskuu (vko 45)
Talousarvio KH	marraskuu (vko 47)
Talousarvio KV	joulukuu (vko 49)

Ehdotus on tehtävä ohjeessa esitetyssä muodossa ja edellä annettuja määräaikoja tulee noudattaa. Käyttöoikeudet budjetointiohjelmaan lukitaan määräajan päätyttyä.

Asiahallintajärjestelmä Dynastyyn on avattu valmiiksi diaarinumero talousarvion valmistelua varten. Kaikki toimielimet käyttävät alla olevaa diaarinumeroa ja otsikointia talousarvioehdotuksen käsittelyssä.

Asianumero

Otsikko

3127/02.02.00.01/2025

Talousarvio 2026

9. Liitteet

9.1 Kaupunkitasoinen talousarviokehys ja suunnitelmavuodet

Tuloslaskelma (ulkoinen, sis. liikelaitos)	TP 2024	TA 2025	ENNUSTE 2025	KEHYS 2026	Muutos% TP vs KEHYS	Muutos% TA vs KEHYS	Muutos € TA vs KEHYS		SV 2027 (1 000€)	SV 2028 (1 000€)
Veroprosentti	8,1	8,1	8,1	8,1					8,1	8,1
Toimintatuotot										
Myyntituotot	15 836 264	18 397 729	18 800 000	18 949 661	20 %	3 %	551 932		18 950	18 950
Maksutuotot	2 924 617	2 752 960	2 800 000	2 835 549	-3 %	3 %	82 589		2 836	2 836
Tuet ja avustukset	4 450 963	3 131 001	3 200 000	3 131 001	-30 %	0 %	0		3 131	3 131
Muut toimintatuotot	15 433 749	14 660 755	15 100 000	6 860 578	-56 %	-53 %	-7 800 177		6 861	6 861
Toimintatuotot yhteensä	38 645 594	38 942 445	39 900 000	31 776 788	-18 %	-18 %	-7 165 667		31 777	31 777
Toimintatuottojen muutos% vrt ed. TA				-18 %					0,0 %	0,0 %
Toimintakulut										
Henkilöstökulut	-97 141 132	-101 714 652	-101 800 000	-103 280 484	6 %	1,5 %	1 565 832		-105 346	-107 453
Palkat ja palkkiot	-78 082 904	-82 386 025	-82 400 000	-83 654 306	7 %	1,5 %	1 268 281		-85 327	-87 034
Henkilösivukulut	-19 058 227	-19 328 627	-19 400 000	-19 626 179	3 %	1,5 %	297 552		-20 019	-20 419
Palvelujen ostot	-36 013 492	-41 116 234	-41 116 000	-40 820 396	13 %	-0,7 %	-295 838		-41 637	-42 470
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-15 460 832	-15 766 540	-15 767 000	-14 914 205	-4 %	-5,4 %	-852 335		-15 212	-15 517
Avustukset	-5 702 343	-10 679 130	-10 679 000	-10 679 130	87 %	0,0 %	0		-10 893	-11 111
Muut toimintakulut	-4 516 408	-4 091 280	-4 091 300	-4 091 280	-9 %	0,0 %	0		-4 173	-4 257
Toimintakulut yhteensä	-158 834 206	-173 367 836	-173 453 300	-173 785 496	9 %	0,2 %	417 660		-177 261	-180 806
Toimintakulujen muutos% vrt ed. TA				0,2 %					2,0 %	2,0 %
Toimintakate	-120 188 612	-134 425 391	-133 553 300	-142 008 708	18 %	6 %	7 583 317		-145 484	-149 030
Toimintakate muutos% vrt ed. TA				5,6 %					2,4 %	2,4 %
Kunnallisvero	89 098 993	89 282 000	87 781 000	92 417 000	4 %	4 %	3 135 000		94 462	97 970
Kiinteistövero	14 228 534	17 494 000	16 797 000	16 817 000	18 %	-4 %	-677 000		16 817	16 817
Yhteisövero	10 166 416	9 769 000	9 284 000	9 912 000	-3 %	1 %	143 000		10 482	10 994
Kaivosmineraalivero	0	0	6	6			6		6	6
Verotulot	113 493 942	116 545 000	113 862 006	119 146 006	5 %	2 %	2 601 006		121 767	125 787
Verotulot muutos% vrt ed. TA				2,2 %					2,2 %	3,3 %
Kunnan peruspalvelujen v.o.	3 517 588	11 717 224	11 819 125	11 992 139	241 %	2 %	274 915		11 992	11 992
Verotuloihin perustuva v.o.	14 859 084	13 922 289	13 848 009	15 214 332	2 %	9 %	1 292 043		15 214	15 214
Opetus- ja kulttuuritoimen muut	-1 297 818	-994 204	-270 461	-1 000 000	-23 %	1 %	-5 796		-1 000	-1 000
Verotulomenetysten kompensatio	9 133 193	5 994 597	6 083 758	6 481 811	-29 %	8 %	487 214		6 482	6 482
Valtionosuudet	26 212 047	30 639 906	31 480 431	32 688 282	25 %	7 %	2 048 376		32 688	32 688
Valtionosuudet muutos% vrt ed. TA				6,7 %					0,0 %	0,0 %
Korkotuotot	835 520	570 000	600 000	600 000	-28 %	5 %	30 000		600	600
Muut rahoitustuotot	2 421 291	2 322 900	2 000 000	2 000 000	-17 %	-14 %	-322 900		2 000	2 000
Korkokulut	-1 515 927	-1 500 000	-1 500 000	-1 700 000	12 %	13 %	-200 000		-1 700	-1 700
Muut rahoituskulut	-1 581 619	-1 565 090	-1 565 090	-1 580 000	0 %	1 %	14 910		-1 580	-1 580
Rahoitustuotot ja -kulut	159 264	-172 190	-465 090	-680 000	-527 %	295 %	507 810		-680	-680
Vuosikate	19 676 641	12 587 325	11 324 047	9 145 580	-54 %	-27 %	-3 441 745		8 291	8 766
Toimintakulujen muutos% vrt ed. TA				-27,3 %					-9,3 %	5,7 %
Poistot ja arvonalentumiset	-16 165 540	-16 400 000	-16 400 000	-15 400 000	-5 %	-6 %	-1 000 000		-13 850	-19 000
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0 %	0 %	0		0	0
Tilikauden tulos	3 511 101	-3 812 675	-5 075 953	-6 254 421	-278 %	-64 %	-2 441 746		-5 560	-10 235
Poistoeron lisäys/vähennys	534 524	534 520	534 520	534 524	0 %	0 %	-4		535	535
Tilikauden yli-/alijäämä	4 045 626	-3 278 155	-4 541 433	-5 719 897	-241 %	-74 %	-2 441 742		-5 026	-9 701
Taseen kertynyt yli-/alijäämä M€	48,6	45,3	44,1	38,3					33,3	23,6

9.2 Toimielinkohtainen talousarviokehys

Tuloslaskelma 1000 € (ulkoinen)	TA 2025	ENNUSTE 2025	KEHYS 2026	Muutos%, TA 2025 vs KEHYS	Muutos €, TA 2025 vs KEHYS
TARKASTUSLTK					
Toimintatuotot	0	0	0	0,0 %	0
Toimintakulut	-119	-119	-121	1,7 %	-2
Toimintakate	-119	-119	-121	1,7 %	-2
KESKUSVAALILTK					
Toimintatuotot	5	5	0	-100,0 %	-5
Toimintakulut	-241	-241	-10	-95,9 %	231
Toimintakate	-236	-236	-10	-95,8 %	226
KAUPUNGINVALTUUSTO					
Toimintatuotot	0	0	0	0,0 %	0
Toimintakulut	-311	-311	-316	1,6 %	-5
Toimintakate	-311	-311	-316	1,6 %	-5
KAUPUNGINHALLITUS					
Toimintatuotot	1 434	1 545	1 434	0,0 %	0
Toimintakulut	-12 919	-12 810	-13 099	1,4 %	-180
Toimintakate	-11 485	-11 265	-11 665	1,6 %	-180
ELINVOIMAJAOSTO					
Toimintatuotot	10 388	10 600	10 772	3,7 %	384
Toimintakulut	-32 405	-32 405	-32 721	1,0 %	-316
Toimintakate	-22 017	-21 805	-21 949	-0,3 %	68
OPETUSLAUTAKUNTA					
Toimintatuotot	4 592	4 800	4 622	0,7 %	30
Toimintakulut	-77 319	-77 520	-78 699	1,8 %	-1 380
Toimintakate	-72 727	-72 720	-74 077	1,9 %	-1 350
VAPAA-AJAN LAUTAKUNTA					
Toimintatuotot	1 540	1 540	1 545	0,3 %	5
Toimintakulut	-8 297	-8 297	-8 421	1,5 %	-124
Toimintakate	-6 757	-6 757	-6 876	1,8 %	-119
TEKNINEN LAUTAKUNTA					
Toimintatuotot	10 074	10 500	2 074	-79,4 %	-8 000
Toimintakulut	-32 403	-32 400	-30 905	-4,6 %	1 498
Toimintakate	-22 329	-21 900	-28 831	29,1 %	-6 502
RAKENNUS- JA YMP.LAUTAKUNTA					
Toimintatuotot	1 469	1 470	1 489	1,4 %	20
Toimintakulut	-3 453	-3 450	-3 516	1,8 %	-63
Toimintakate	-1 984	-1 980	-2 027	2,2 %	-43
VESIHUOLTOLAITOKSEN JOHTOKUNTA					
Toimintatuotot	9 440	9 440	9 840	4,2 %	400
Toimintakulut	-5 901	-5 900	-5 977	1,3 %	-76
Toimintakate	3 539	3 540	3 863	9,2 %	324

KÄYTTÖTALOUS YHT.	TA 2025	ENNUSTE 2025	KEHYS 2026	Muutos%, TA 2025 vs RAAMI	Muutos €, TA 2025 vs RAAMI
Toimintatuotot	38 942	39 900	31 776	-18,4 %	-7 166
Toimintakulut	-173 368	-173 453	-173 785	0,2 %	-417
Toimintakate	-134 426	-133 553	-142 009	5,6 %	-7 583